

Sygn.akt III AUa 508/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Sołowińska (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SO del. Tomasz Madej

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 października 2018 r. w B.

sprawy z odwołania H. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy H. Ż.

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 kwietnia 2018 r. sygn. akt III U 202/18

I. oddala apelację;

II. przyznaje radcy prawnemu K. K. wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększone o należny podatek od towarów i usług oraz kwotę 5,20 (pięć 20/100) złotych tytułem zwrotu wydatków i nakazuje wypłacić te kwoty ze Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Białymstoku.

Sygn. akt III AUa 508/18

UZASADNIENIE

H. Ż. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2.03.2018r. którą odmówiono mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Wnosił o zaliczenie do ogólnego do pracy okresów: pracy w gospodarstwie rolnym rodziców: od 24.01.1973r. do 30.11.1975r., od 1.09.1977r. do 1.08.1978r., od 1.04.1979r. do 18.07.1979r. i od 1.10.1979r. do 19.11.1979r., pracy w gospodarstwie rolnym brata od 13.07.1990r. do 30.04.1991r. i okresu opieki nad matką od 15.05.1993r. do 31.12.1998r. Nadto wniósł o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia: w (...) S.A. w O. od 20.10.1988r. do 14.05.1993r., w Zakładach (...) w O. od 1.12.1975r. do 31.08.1977r. i od 19.07.1979r. do 30.09.1979r., w (...) w K. od 2.08.1978r. do 31.03.1979r., w (...) w O. od 20.11.1979r. do 15.09.1985r., w Spółdzielni Pracy (...) w O. od 7.07.1988r. do 14.10.1988r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie wskazując, że H. Ż. nie udowodnił 25-letniego ogólnego stażu pracy i 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w szczególnych

warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia w (...) S.A. w O., gdyż w świadectwie pracy w szczególnych warunkach brak jest określenia stanowiska pracy zgodnie z przepisami resortowymi. Nadto nie został zaliczony okres opieki nad matką, ponieważ przypada on w okresie pobierania przez odwołującego renty z tytułu niezdolności do pracy. W ocenie ZUS, biorąc pod uwagę rok urodzenia odwołującego – 1957 – i fakt pobierania od 11.05.1993r. zasiłku chorobowego a od 13.10.1993r. renty, nigdy nie nabędzie on prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce wyrokiem z 25 kwietnia 2018 r. oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił, że H. Ż. urodził się w dniu (...) Był zatrudniony: od 1.12.1975r. do 31.08.1977r. w Zakładach (...) w O. na stanowisku robotnika do prac ciężkich, od 2.08.1978r. do 31.03.1979r. w (...) w K. na stanowisku kierowcy ciągnika, od 19.07.1979r. do 30.09.1979r. w Zakładach (...) w O. na stanowisku robotnika magazynowego, od 20.11.1979r. do 15.09.1985r. w (...) w O. na stanowisku robotnika budowlanego i kierowcy ciągu, od 16.09.1985r. do 23.03.1986r. w Spółdzielni (...) w O. na stanowisku kierowcy ciągnika, od 9.11.1987r. do 5.07.1988r. w (...) w O. na stanowisku kierowcy ciągnika, od 7.07.1988r. do 14.10.1988r. w Spółdzielni Pracy (...) w O. na stanowisku kierowcy ciągnika i kierowcy-pracownika transportu, od 20.11.1988r. do 14.05.1993r. w (...) S.A. w O. (przed przekształceniem (...) i I.) na stanowisku operatora rębalni. W okresie od 28.04.1986r. do 12.10.1987r. odwołujący odbywał karę pozbawienia wolności. W okresie od 13.04.1993r. do 12.10.1993r. pobierał zasiłek chorobowy. Od 12.10.1993r. do chwili obecnej pobiera rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, która została przyznana mu na stałe.

W dniu 19.01.2018r. H. Ż. złożył w ZUS kolejny wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury. Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. okres ubezpieczenia wynoszący 16 lat 6 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 5 lat 2 miesiące i 12 dni, tj. okres zatrudnienia w (...) w O. od 20.11.1979r. do 15.09.1985r. W konsekwencji zaskarżoną decyzją z dnia 2.03.2018r. ZUS odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury.

Mając na uwadze, iż odwołujący urodził się w dniu (...), Sąd I instancji stwierdził, że nie spełnia warunków do przyznania emerytury, określonych w art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie osiągnął jeszcze wieku 65 lat.

Natomiast przyznanie emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, a więc emerytury określonej w art. 184 ww. ustawy w zw. z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaga spełnienia następujących warunków:

- 1) osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. legitymowanie się 25-letnim okresem zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpieniem do otwartego funduszu emerytalnego albo złożeniem wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

ZUS uznał, że odwołujący udowodnił ogólny staż pracy w wymiarze 16 lat 6 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 5 lat 2 miesiące i 12 dni. Z akt emerytalnych wynika, że organ rentowy uwzględnił w stażu pracy okresy od 10.09.1975r. do 12.10.1993r. Są to zatrudnienia: w Zakładach (...) w O., w (...) w K., w (...) w O., w Spółdzielni (...) w O., w (...) w O., w Spółdzielni Pracy (...) w O., (...) S.A. w O. (przed przekształceniem (...) i I.), w okresie odbywania kary pozbawienia wolności oraz okresy niezdolności do pracy, przypadające w czasie zatrudnienia w tych zakładach.

H. Ż. domagał się zaliczenia do ogólnego stażu pracy -przypadających w przerwach między okresami zatrudnienia - okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców: od 24.01.1973r. do 30.11.1975r., od 1.09.1977r. do 1.08.1978r.,

od 1.04.1979r. do 18.07.1979r. i od 1.10.1979r. do 19.11.1979r., okresu pracy w gospodarstwie rolnym brata od 13.07.1990r. do 30.04.1991r. oraz okresu opieki nad matką od 15.05.1993r. do 31.12.1998r.

Sąd I instancji powołał się na przepis z art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z którym przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zgodnie zaś z art. 7 pkt 7 ww. ustawy okresami nieskładkowymi są przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy niewykonywania pracy, w granicach do 6 lat, spowodowane koniecznością opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny zaliczonym do I grupy inwalidów lub uznanym za całkowicie niezdolnego do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo uznanym za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym, sprawowanej przez członka jego rodziny w wieku powyżej 16 lat, który w okresie sprawowania opieki nie osiągnął przychodu przekraczającego miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia.

Na podstawie akt ZUS Sąd ustalił, że odwołujący od 12.10.1993r. do chwili obecnej pobiera rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, która została przyznana mu na stałe. W świetle powyższej okoliczności do stażu pracy nie może być uwzględniony żądany w odwołaniu okres opieki nad matką od 15.05.1993r. do 31.12.1998r. Z przepisu art. 7 ust. pkt 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika bowiem, że okres opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny nie może być zaliczony, jeżeli przypada w okresie pobierania emerytury lub renty, bowiem powinien przypadać „przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty” (wyrok SA w Lublinie z dnia 4.12.2013r., III AUa 1026/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 23.08.2005r., I UK 347/04, OSNP 2006/13-14/220). Z tych względów Sąd uznał, że do stażu pracy nie można odwołującemu zaliczyć okresu opieki nad matką od 15.05.1993r. do 31.12.1998r. Sąd nie prowadził więc szczegółowego postępowania dowodowego w tym zakresie i na podstawie art. 217 § 3 kpc oddalił wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków na okoliczność sprawowania tej opieki. Nawet bowiem wykazanie faktu sprawowania tej opieki nie mogłoby spowodować zaliczenia tego okresu.

Sąd zwrócił też uwagę, że w przypadku H. Ź. nie ma możliwości, aby do dnia 31.12.1998r. uzyskał 25-letni staż pracy. Odwołujący urodził się w dniu (...) w świetle art. 10 ustawy emerytalnej można mu zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym od 16 roku życia, tj. od 23.01.1973r. Ponieważ odwołujący od 13.10.1993r. do chwili obecnej ma nieprzerwanie przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, nie można mu zaliczyć do stażu pracy okresu pobierania tej renty od 13.10.1993r. do 31.12.1998r. Przepis art. 10a ust. 1 ww. ustawy daje bowiem możliwość uwzględnienia okresu pobierania renty tylko przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie art. 27 i 28 i tylko osobie, która utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu z powodu odzyskania zdolności do pracy. Odwołujący nie utracił prawa do renty, pobiera ją nieprzerwanie od 13.10.1993r. do chwili obecnej. Staż pracy odwołującego może być więc zaliczony najwyżej od 23.10.1973r. do 12.10.1993r., co daje 20 lat 8 miesięcy i 20 dni. Rację ma więc organ rentowy stwierdzając, że odwołujący nie może wykazać 25-letniego stażu pracy. Z tych względów Sąd Okręgowy nie prowadził szczegółowego postępowania dowodowego w zakresie pracy w gospodarstwie rolnym i pracy w szczególnych warunkach i na podstawie art. 217 § 3 kpc oddalił wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków na powyższe okoliczności. Nawet bowiem uwzględnienie okresów pracy w gospodarstwie rolnym i okresów pracy w szczególnych warunkach nie spowodowałoby przyznania prawa do emerytury.

Odnosząc się do okresu pracy w gospodarstwie rolnym brata od 13.07.1990r. do 30.04.1991r. Sąd I instancji stwierdził, że mógłby być zaliczony tylko w razie opłacenia za odwołującego jako domownika składek na ubezpieczenie społeczne rolników (art. 10 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy), bowiem od 1.01.1983r. domownicy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym rolników. Odwołujący nie przedłożył takiego zaświadczenia z KRUS. Nadto z Karty przebiegu zatrudnienia, sporządzonej przez ZUS przed wydaniem zaskarżonej decyzji i ze świadectw pracy wynika, że ZUS zaliczył odwołującemu do stażu pracy okres zatrudnienia nieprzerwanie od 20.10.1988r. do 14.05.1993r., okres pracy w gospodarstwie brata pokrywałby się więc z tym okresem.

Mając na uwadze okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców odwołującego Sąd wskazał, że ich zaliczenie nie spowoduje wykazania 25-letniego stażu pracy. Łącznie wynoszą one bowiem tylko 4 lata 2 miesiące i 17 dni. Nawet po dodaniu ich do uwzględnionego przez ZUS stażu pracy 16 lat 6 miesięcy i 9 dni okresów składowych i nieskładowych odwołujący nie uzyska 25-letniego stażu pracy.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, że H. Ż. nie spełnia warunków do przyznania prawa do emerytury a zaskarżona decyzja ZUS jest prawidłowa. Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§1 kpc oddalił więc odwołanie.

Sąd I instancji podkreślił też, że odwołujący nie stawiał się na rozprawę, o której został prawidłowo powiadomiony. Jego stawiennictwo i przesłuchanie nie zmieniłoby jednak oceny materiału dowodowego, bowiem organ rentowy uwzględnił mu w stażu pracy wszystkie wskazywane okresy – za wyjątkiem okresów pracy w gospodarstwie rolnym i opieki nad matką, przypadającego w okresie pobierania przez niego renty z tytułu niezdolności do pracy. H. Ż. w niniejszej sprawie nie składał natomiast wniosku o ustanowienia adwokata z urzędu. Jedynym pismem, które złożył jest odwołanie, zawiera ono jedynie wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków i dowodu z dokumentacji pracowniczej.

Apelację od powyższego wyroku złożył H. Ż..

Skarżący zarzucał naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 32 ust.1 i art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie spełnił warunków koniecznych do przyznania emerytury w obniżonym wieku tj. nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach i 25 lat okresów zatrudnienia.

Zarzucał także naruszenie przepisów postępowania poprzez:

- nieprzyznanie pełnomocnika z urzędu,
- naruszenie art. 233 kpc poprzez zaniechanie rozpoznania podstawy faktycznej, niewyjaśnienie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, brak ustaleń własnych co do pracy w gospodarstwie rolnym i pracy w szczególnych warunkach,
- naruszenie art. 217 i 227 kpc poprzez uniemożliwienie zgłoszenia dowodów na potwierdzenie własnych wniosków,
- naruszenie art. 328 kpc poprzez brak wskazania dowodów na których Sąd się oparł, niepowołanie biegłego dla oceny pracy w szczególnych warunkach.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę wyroku bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy i prawidłowo ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy zasadnie przyjmując, iż H. Ż. nie spełnia warunków określonych przepisem art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i art. 32 tej ustawy w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 2 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia Sądu Okręgowego i ich ocenę prawną.

Wypada powtórzyć za Sądem I instancji, iż prawo do emerytury w obniżonym wieku jest uzależniona od łącznego spełnienia następujących warunków: osiągnięcia przez mężczyznę wieku 60 lat, wykazaniu w dniu wejścia w życie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS tj. 1 stycznia 1999 r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, nieprzystąpieniu do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku OFE, za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył wymaganych do przyznania emerytury okresów ubezpieczenia w tym 15 letniej pracy w szczególnych warunkach. Na podstawie złożonych przez wnioskodawcę dowodów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy wynoszący 16 lat 6 miesięcy i 9 dni oraz 5 lat 2 miesiące i 12 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Brakujący okres 25 lat konieczny do przyznania emerytury H. Ż. wykazywał przypadającą w przerwach między okresami zatrudnienia pracą w gospodarstwie rolnym rodziców: od 24 stycznia 1973 r. do 30 listopada 1975 r., od 1 września 1977 r. do 1 sierpnia 1978 r., od 1 kwietnia 1979 r. do 18 lipca 1979 r. i od 1 października 1979 r. do 19 listopada 1979 r., pracą w gospodarstwie rolnym brata od 13 lipca 1990 r. do 30 kwietnia 1991 r. a także okresem opieki nad matką od 15 maja 1993 r. do 31 grudnia 1998 r.

Istotna a przy tym bezsporną okolicznością w sprawie jest fakt pobierania przez wnioskodawcę od 13 października 1993 r. renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Świadczenie takie pobiera nieprzerwanie do chwili obecnej.

Okoliczność ta powoduje, że wyłączona jest możliwość uwzględnienia jako okresu nieskładkowego na podstawie art.7 pkt 7 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wykazywanego przez skarżącego okresu opieki nad matką od 15 maja 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. Powołany przepis stanowi bowiem, że okresami nieskładkowymi są przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okres niewykonywania pracy, w granicach do 6 lat, spowodowane koniecznością opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny zaliczonym do I grupy inwalidów lub uznanym za całkowicie niezdolnego do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo uznanym za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym.

Wskazywany przez H. Ż. okres opieki nad matką od 15 maja 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. przypada (od 13 października 1993 r.) w okresie pobierania przez niego renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Natomiast okres od 15 maja 1993 r. do 12 października 1993 r. został uwzględniony jako okres składkowy.

Określony w art. 7 pkt 7 ustawy emerytalnej warunek posiadania okresu opieki nad członkiem rodziny przed przyznaniem prawa do emerytury lub renty oznacza, że okresy takiej opieki przypadające po przyznaniu jednego z tych świadczeń, z którego uprawniony korzystał przed ubieganiem się o prawo do kolejnego świadczenia, nie są okresami nieskładkowymi. Tak więc okres opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny (w przypadku wnioskodawcy matką) przypadający w czasie korzystania z prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie jest okresem nieskładkowym i nie może być zaliczony do stażu emerytalnego (por. wyrok SN z 23 sierpnia 2005 I UK 347/04 lex 188128. Dodać też należy, że okres pobierania przez wnioskodawcę renty nie może być uwzględniony na podstawie art. 10a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Przepis ten wprowadzony ustawą z 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. Nr 121, poz.1264) w ustępie 1 stanowi, że przy ustaleniu prawa do emerytury osoby, która osiągnęła wiek emerytalny i utraciła prawo do renty z powodu odzyskania zdolności do pracy, uwzględnia się również okresy pobierania tej renty, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Wnioskodawca, co wyżej podkreślono, nie utracił prawa do renty, jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i nieprzerwanie od 13 października 1993 r. pobiera takie świadczenie, a zatem już tylko z tego powodu wyłączona jest możliwość uwzględnienia do ustalenia prawa do emerytury okresu pobierania renty.

Brak podstaw do uwzględnienia do stażu emerytalnego okresu opieki nad matką przypadającego w okresie pobierania przez wnioskodawcę renty tj. od 13 października 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. powoduje, że nie posiada on w dacie wejścia w życie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych wynoszący 25 lat.

Mając na uwadze datę urodzenia wnioskodawcy – 23 stycznia 1957 r., przyjmując nawet, że uwzględnieniu do uprawnień emerytalnych podlegają okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 16 roku życia tj. od 23 stycznia 1973 r. i okresy zatrudnienia nieprzerwanie do przejścia na rentę (13 października 1993 r.) to H. Ż. legitymowałby się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym łącznie 20 lat 8 miesięcy i 20 dni, a zatem krótszym niż wymagany na datę 1 stycznia 1998 r. – 25 lat.

Z tego względu żądanie przyznania emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie może być uwzględnione. Trzeba też zaznaczyć, że wszystkie warunki przyznania emerytury, o którym była mowa wyżej, muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że brak jednego z nich wyłącza prawo do świadczenia.

Z tego względu zbędne były ustalenia co do okresów pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach. Ustalenie, że wykonywał prace w szczególnych warunkach co najmniej przez 15 lat nie spowodowałoby przyznania emerytury, gdyż skarżący nie wykazał 25 lat ogólnego stażu pracy.

Sąd I instancji nie naruszył zatem wskazywanych w apelacji przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Uzasadnienie wyroku sporządzone przez Sąd I instancji odpowiada wymogom przepisu art. 328 § 2 kpc W szczególności zawiera podstawę faktyczną i prawną rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy szczegółowo wyjaśnił które ze wskazanych przez wnioskodawcę okresów zatrudnienia czy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i brata i dlaczego nie mogą być uwzględnione przy ustalaniu stażu ubezpieczeniowego koniecznego do przyznania emerytury.

Natomiast co do wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu to taki H. Ż. złożył dopiero przed Sądem Apelacyjnym. Wniosek ten został uwzględniony i skarżącego reprezentował wyznaczony radca prawny.

Z przyczyn wyżej wymienionych apelacja na mocy art. 385 kpc jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 16 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 18 października 2016 r. poz.1715). Zgodnie z § 2 cytowanego Rozporządzenia koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują opłatę oraz niezbędne i udokumentowane wydatki radcy prawnego ustanowionego z urzędu. Takim niezbędnym i udokumentowanym wydatkiem poniesionym przez pełnomocnika z urzędu w rozpoznawanej sprawie jest koszt przesyłki kierowanej do wnioskodawcy w wysokości 5,20 zł. i dlatego kwotę tą należało przyznać pełnomocnikowi.

Innych wydatków w szczególności związanych z obecnością w Sądzie w dogodnych terminach pełnomocnik nie wykazał.-

SSO del. Tomasz Madej SSA Alicja Sołowińska SSA Barbara Orechwa-Zawadzka